

Afgjort den 18. november 2021

45

Udenrigsministeriet. København, den 9. november 2021.

- a. Udenrigsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsgagn om tilskud på 95,0 mio. kr. til Verdensbankens energisektorprogram (Energy Sector Management Assistance Program, ESMAP).

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2021 opførte bevilling under § 06.34.01. Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv.

- b. *Baggrund*

Adgang til ren energi (SDG 7) og rent vand (SDG 6) er en forudsætning for at løfte folk ud af fattigdom og skabe en inklusiv og bæredygtig udvikling. Det er desuden afgørende for både at reducere udledningen af drivhusgasser og for at øge modstandsdygtigheden over for klimaforandringer hos sårbare befolkningsgrupper. Til trods for fremdrift de seneste år går det for langsomt, særligt i Afrika syd for Sahara, hvor 85 pct. af befolkningen stadig ikke har adgang til ren energi til madlavning, og 46 pct. har ikke adgang til rent drikkevand.

ESMAP er en multidonor fond administreret af Verdensbanken. ESMAP er etableret med det formål at bidrage med viden og rådgivning til at accelerere en social inklusiv grøn omstilling, dekarbonisering af energisektoren og sikre universal adgang til elektricitet. Danmark har støttet ESMAP i over tyve år og er en af de primære donorer til fonden. En ny fondsstruktur i ESMAP tillader ligeledes donorer at kanalisere målrettede bidrag igennem ESMAP til specifikke formål og projekter, hvilket er tilfældet for nærværende bevilling.

Således komplimenterer nærværende tilsagn Danmarks generelle bidrag til ESMAP's arbejde for perioden 2020-24, som blev afsat på finansloven i 2020. Nærværende bevilling vil dog være målrettet tre konkrete indsatsområder, hvor to af dem vil implementere konkrete projektaktiviteter i Afrika.

Bevillingen til ESMAP bidrager særligt til opfyldelsen af verdensmål nr. 6 (rent vand og sanitet), nr. 7 (bæredygtig energi) og nr. 13 (klimaindsats), men også til nr. 3 (sundhed og trivsel), nr. 5 (ligestilling), og nr. 8 (anstændige jobs og økonomisk vækst).

Projektbeskrivelse

Formålet med tilsagnet til ESMAP er at bidrage til forbedret adgang til grøn energi og rent drikkevand i Afrika gennem en innovativ og fattigdomsorienteret tilgang. Tilsagnet vil støtte tre konkrete indsatser gennem ESMAP:

1. Soldrevet vandforsyning i Tanzania: Formålet med støtten til dette projekt er at bidrage til forbedrede levevilkår, sundhed, ligestilling og modstandsdygtighed over for klimaforandringer for sårbare befolkningsgrupper på landet i Tanzania gennem adgang til rent og bæredygtigt drikkevand. Projektet planlægges at blive gennemført som et offentlig-privat-partnerskab, hvor private virksomheder efter aftale med lokale myndigheder vil være ansvarlige for at etablere og vedligeholde vandforsyning i udvalgte områder på landet. Der bruges solenergi som billigere og bedre løsning ift. dieselgeneratorer. Projektet vil indgå som et målrettet partnerskab med landet iht. beskrivelsen af forskellige typer partnerskaber i Fælles om Verden.
2. Clean Cooking Fund (CCF): Formålet med denne fond er at mobilisere politisk støtte og øge finansieringen til renere energikilder og teknologi til madlavning. Det vil særligt have positiv indvirkning på kvinder og børns sundhed, da indendørs luftforurening hvert år fører til 4 millioner for tidlige dødsfald på verdensplan, og reducerer udledninger fra brændsel. Fonden vil støtte fattige familiers adgang til nye teknologiske og energiløsninger, som er tilpasset behov i både byer og landdistrikter. CCF vil primært fokusere på at yde subsidier for at nå ud til de fattige familier. Støtten gives via Verdensbankens energiprojekter i udvalgte lande i Afrika.
3. Kortlægning af potentialet for grønne jobs i Afrika: Formålet er at undersøge og kortlægge, hvor og hvordan grønne jobs kan blive skabt i Afrika, samt identificere, hvordan lokal jobskabelse kan blive tænkt ind i forbindelse med udvikling af planer og projekter for vedvarende energi. Denne aktivitet vil blive implementeret direkte af ESMAP som en del af fondens analytiske arbejde og integreret i mindst to af Verdensbankens energiprojekter.

Budget

Tilsagnet på 95,0 mio. kr. vil blive afgivet i 2021 og regnskabsført under § 06.34.01.40. Energi og vandressourcer. Tilskuddet forventes udbetalt i perioden 2021-2024.

Væsentlige risikoelementer

Forbedret adgang til vand kan skabe lokale konflikter, og samtidig er der en risiko for skiftende politisk støtte til offentlige-private-partnerskaber i Tanzania. Ændret politisk støtte udgør ligeledes en risiko for ren energi til madlavning og kan medføre mindre villighed til at anvende offentlige midler til at udbrede renere energi til brug i køkkenet. Desuden udgør COVID-19 fortsat en risiko for implementeringen af aktiviteterne ved at reducere lokale forbrugeres købekraft. ESMAP har etableret et stærkt evaluerings- og monitoreringssystem, der løbende måler opnåelse af forventede resultater, og det giver Danmark mulighed for at monitorere de løbende resultater af tilsagnet tæt. Det vil også ske gennem Danmarks deltagelse i formelle møder, der afholdes med donorer (consultative group) og ved at forsætte den tætte bilaterale dialog som Udenrigsministeriet har med ESMAP i dag.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om udmøntning fra en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 39,0 mio. kr., *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3 Bistand til udviklingslandene.*
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2021 afgives tilsagn om tilskud på 95,0 mio. kr. til Verdensbankens energisektorprogram (Energy Sector Management Assistance Program, ESMAP). Udgiften vil blive afholdt af den på

finansloven for 2021 opførte bevilling på 1.745,0 mio. kr. under § 06.34.01. Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv. (*Reservationsbev.*).

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 9. november 2021

FLEMMING MØLLER MORTENSEN

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 18-11-2021 (udvalget med undtagelse af Enhedslistens medlem af udvalget, der stemte imod aktstykket).

Enhedslistens medlem kan principielt støtte projekterne, men mener ikke, at det bør gå gennem Verdensbanken.